

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 16Co/1404/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6414205782
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 06. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ivica Hanusková
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2015:6414205782.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Ivica Hanuskovej a členov senátu Mgr. Štefana Baláža a JUDr. Alexandra Mojša v právnej veci navrhovateľky Q.. Y. F., narodenej XX. XX. XXXX, bytom G. č. XX, právne zastúpenej Advokátska kancelária JUDr. Peter Rybár s. r. o., so sídlom Kuzmányho 29, Košice, IČO: 47 234 466, proti odporcovi POHOTOVOSTĚ, s. r. o., so sídlom Pribinova 25, Bratislava, IČO: 35 807 598, o zaplatenie 1 732,- € s príslušenstvom, o odvolaní odporcu proti rozsudku Okresného súdu Žiar nad Hronom č. k. 4C/78/2014-31 zo dňa 10. 09. 2014, takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu vo výroku, ktorým odporcovi uložil povinnosť zaplatiť navrhovateľke sumu 1.732,00 € s príslušenstvom (v poradí prvý) potvrdzuje;

výrok rozsudku o náhrade trov konania (v poradí druhý) mení tak, že odporca je povinný nahradiť navrhovateľke trovy prvostupňového konania pozostávajúce z trov právneho zastúpenia vo výške 357,48 € na účet jej právneho zástupcu Advokátska kancelária JUDr. Peter Rybár s. r. o., do 3 dní.

Odporca je povinný nahradiť navrhovateľke trovy odvolacieho konania pozostávajúce z trov právneho zastúpenia vo výške 89,37 € na účet jej právneho zástupcu Advokátska kancelária JUDr. Peter Rybár s. r. o., do 3 dní.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom okresný súd uložil odporcovi povinnosť zaplatiť navrhovateľke sumu 1 732,- € s príslušenstvom titulom vydania bezdôvodného obohatenia. V odôvodnení rozhodnutia okresný súd uviedol, že medzi účastníkmi konania nebolo sporné, že uzavreli dňa 16. 05. 2011 zmluvu o úvere, na základe ktorej odporca poskytol navrhovateľke úver 2 000,- € a navrhovateľka sa zaviazala tento vrátiť zvýšený o 1 732,- €. Dlužník v zmluve prehlásil, že poskytnuté finančné prostriedky sú mu poskytnuté na výkon zamestnania. Z prehľadu o splátkach mal za preukázané, že navrhovateľka za obdobie od 08. 06. 2011 do 15. 02. 2012 zaplatila sumu 3 732,- €. V zmysle zák. č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch (ďalej v texte „Zákon o spotrebiteľských úveroch“), ako aj z obsahu zmluvy pre okresný súd vyplynulo, že úver poskytnutý odporcom nie je vzťahom obchodno-právnym ale občiansko-právnym, vyplývajúcim zo spotrebiteľského úveru. Údaj uvedený v zmluve o úvere, že finančné prostriedky sú použité na zamestnanie, bol zaškrťovaný len účelovo, pričom navrhovateľka tak v čase uzatvárania zmluvy, ako aj v súčasnosti stále pôsobí ako učiteľka. Preskúmaním zmluvy o úvere aplikujúc Zákon o spotrebiteľských úveroch mal za preukázané, že predmetná zmluva neobsahuje náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. a) až k), r) a y), preto ju treba považovať za bezúročnú a bez poplatkov. Z uvedeného vyplýva, že ak teda odporca poskytol navrhovateľke 2 000,- €, má nárok na vrátenie len tejto sumy, a keďže z vykonaného dokazovania bolo zistené, že navrhovateľka zaplatila sumu 3 732,- €, zaplatila o 1 732,- € viac, ako to vyplýva z ust. § 11 ods. 1 písm. b) Zákona o spotrebiteľskom úvere. Odporca tak získal finančné plnenie od navrhovateľky v tomto rozsahu bez právneho dôvodu (§ 451 ods. 2

Občianskeho zákonníka), pričom v zmysle § 456 Občianskeho zákonníka sa predmet bezdôvodného obohatenia musí vydať tomu, na koho úkor sa získal. Vzhľadom na tieto skutočnosti zaviazal odporcu zaplatiť navrhovateľke sumu 1.732,- €, a to aj s príslušenstvom aplikujúc ust. § 517 ods. 1 Občianskeho zákonníka v spojení s § 3 Nariadenia vlády č. 586/2008 Z.z..

O trovách konania rozhodol okresný súd podľa § 142 ods. 1, teda podľa úspechu v konaní, avšak vychádzal aj z ust. § 150 ods. 1 O. s. p. a z dôvodu, že advokát zastupujúci navrhovateľku podáva na Okresný súd Žiar nad Hronom hromadné a opakujúce žaloby, kde v podstate mení len označenie žalobcov a žalovaných sumu, pričom text žaloby, ako aj text vyjadrenia k stanovisku žalovaného v žalobe zostáva stále rovnaký, čím ide skôr o administratívnu prácu než o odborne právne náročný proces. Náhradu trov konania navrhovateľke znížil na sumu 156,39 €, teda advokátovi nepriznal trovy konania v časti presahujúcej 25 % a v celosti mu priznal iba úkon za účasť na pojednávaní dňa 10. 09. 2014.

Proti tomuto rozsudku podali v zákonnej 15 dňovej lehote (§ 204 ods. 1 veta prvá O. s. p.) odvolanie tak navrhovateľka ako aj odporca.

Odporca napadol rozsudok okresného súdu v celom rozsahu. Prioritne namieta, že mu postupom súdu bola odňatá možnosť konať pred súdom, pretože žiadnym spôsobom nebolo do termínu pojednávania rozhodnuté o ním vznesenej námietke miestnej nepríslušnosti súdu a vo veci bolo rozhodnuté napriek ospravedlneniu neúčasti odporcu. Navyiac konanie má inú vadu, ktorá môže mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, nakoľko vo veci rozhodol síce vecne, ale nie miestne príslušný súd, a má za to, že nie sú splnené podmienky, za ktorých môže súd konať. Miestne príslušným je podľa neho Okresný súd Bratislava I., a to s poukazom na ust. § 84 a § 85 ods. 2 O. s. p., pričom uvedenú skutočnosť v zmysle § 105 ods. 1 O. s. p. namietal pri prvom úkone, ktorý mu patril. V dôsledku toho došlo i k porušeniu jeho ústavného práva podľa čl. 48 ods. 1 Ústavy SR, podľa ktorého má účastník konania právo, aby vo veci rozhodol zákonný sudca.

Ďalej odporca namietal, že odôvodnenie predmetného rozhodnutia nespĺňa podmienky ust. § 157 ods. 2 O. s. p., pričom poukázal i na judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva.

Pokiaľ ide o posúdenie zmluvy o úvere namietal, že posúdenie právneho statusu navrhovateľky ako spotrebiteľky nie je správne, a toto jej postavenie popiera. Predmetná zmluva nie je zmluvou o spotrebiteľskom úvere a ani spotrebiteľskou zmluvou, nakoľko navrhovateľka vstúpila do právneho vzťahu na základe vyhlásenia, že poskytnuté finančné prostriedky použije na výkon zamestnania, a teda nie na svoju súkromnú potrebu. Navrhovateľka z vlastnej vôle vstúpila do zmluvného vzťahu za účelom poskytnutia peňažných prostriedkov na výkon zamestnania, pričom mala možnosť vyznačiť, že si finančné prostriedky berie na iný účel než na výkon zamestnania. Dôležité je podľa neho to, na aký účel bol úver poskytnutý, a nie to, na aký účel dlžník poskytnuté peňažné prostriedky v skutočnosti použil.

Na záver zdôraznil, že v prípade postavenia odporcu treba akceptovať aj jeho dobrú vieru, s ktorou do právneho vzťahu s navrhovateľkou vstupoval. Ak teda navrhovateľka v zmluve o úvere uviedla a aj podpísala, že poskytnuté peňažné prostriedky sú na účel výkonu jej zamestnania, treba chrániť dobrú vieru odporcu a navrhovateľke nepriznať právne postavenie spotrebiteľa. Vzhľadom na uvedené navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil prvostupňovému súdu na ďalšie konanie.

Odvolanie podala aj navrhovateľka, a to v časti výroku o náhrade trov konania (v poradí druhého), nakoľko sa nestotožnila s právnym záverom okresného súdu, ktorý jej priznal len časť trov právneho zastúpenia. Zdôraznila, že pred začatím súdneho konania odporcu osobitne písomne vyzvala na dobrovoľné vydanie žalovanej sumy, a nakoľko odporca uplatňovaný nárok pred podaním žaloby, ale ani v priebehu konania, dobrovoľne nevydal, spôsobil vznik súdneho sporu, a tým súvisiace trovy konania. Zdôraznil, že pokiaľ ide o väčší počet podobných konaní a v dôsledku toho i podobných návrhov na začatie konania, uvedený počet je zapríčinený najmä konaním odporcu, ktorý v úverových zmluvách dlhodobo neuvádza obligatórne náležitosti a vyžaduje od spotrebiteľov odplatu, ktorej výška je v jednoznačnom rozpore so zákonom ako i dobrými mravmi. K vzniku a väčšiemu počtu sporov dochádza práve konaním odporcu, keďže odporca má možnosť predísť sporu a zabrániť tak vzniku nároku na náhradu trov konania, v dôsledku čoho je potom právny záver okresného súdu prvého stupňa, ktorým tento poskytuje odporcovi ochranu „pred zneužitím práva“ zo strany navrhovateľa, zarážajúci. Aj samotná „administratívna“ povaha úkonov je len zdanlivá, pričom zložitost' každého jednotlivého úkonu

je z dôvodu častej zmeny právnej úpravy spotrebiteľských úverových zmlúv ako i zmien formulárových zmlúv odporcu daná tým, že každá zmluva o úvere musí byť podrobená osobitnému a dôkladnému posúdeniu. Osobitne poukázala na to, že v danom prípade nejde ani o drobný spor a v predmetnom konaní si neuplatnila ani cestovné a stratu času za účasť na pojednávaní uskutočnenom dňa 10. 09. 2014 a uplatnila si náhradu trov konania vo výške len 357,48 € pri hodnote sporu vo výške 1 732,- €, teda takmer päťnásobne nižšej hodnoty. Navrhla, aby odvolací súd v odvolaní zmenil výrok rozsudku okresného súdu o náhrade trov konania navrhovateľke (v poradí druhý) tak, že uloží odporcovi povinnosť zaplatiť navrhovateľke trovy konania spočívajúce v trovách právneho zastúpenia vo výške 357,48 € a súčasne si uplatnila i náhradu trov konania odvolacieho.

K vyjadreniu právneho zástupcu navrhovateľky k odvolaniu odporcu došlo dňa 08. 07. 2014 (doručené okresnému súdu dňa 09. 07. 2015, doručené krajskému súdu dňa 14. 07. 2015), teda po rozhodnutí vo veci samej, preto na uvedené vyjadrenie odvolací súd nemohol pri rozhodovaní prihliadať.

Krajský súd, ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O. s. p.) prejednal odvolania viazaný rozsahom a dôvodmi oboch odvolaní v zmysle ust. § 212 ods. 1 O. s. p. a bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 O. s. p. napadnutý rozsudok v jeho prvom výroku, ktorým uložil odporcovi povinnosť zaplatiť navrhovateľke sumu 1 732,- € s prísl., podľa § 219 ods. 1, 2 O. s. p. potvrdil ako v celom rozsahu vecne správny a výrok okresného súdu o náhrade trov konania (v poradí druhý) podľa § 220 O. s. p. zmenil a navrhovateľke priznal náhradu trov prvostupňového konania v rozsahu, v akom si trovy konania uplatnil jej právny zástupca.

Podľa § 219 ods. 1, 2 O. s. p. odvolací súd rozhodnutie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne. Ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

Okresný súd vykonal dokazovanie vo veci v dostatočnom rozsahu, vykonané dôkazy správne vyhodnotil podľa § 132 a svoje rozhodnutie náležite odôvodnil podľa ust. § 157 ods. 2 O. s. p.. Z odôvodnenia rozhodnutia okresného súdu vyplýva vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na strane jednej a právnymi závermi na strane druhej. V hodnotení skutkových zistení neabsentuje žiadna relevantná skutočnosť alebo okolnosť, naopak okresný súd ich náležitým spôsobom v celom súhrne posúdil a aj náležite vyhodnotil. Vo svojej argumentácii obsiahnutej v odôvodnení napadnutého rozhodnutia je súd koherentný, jeho rozhodnutie je konzistentné a jeho argumenty podporujú príslušný záver o dôvodnom nároku navrhovateľky na zaplatenie sumy 1 732,- € s prísl. titulom vydania bezdôvodného obohatenia. Obsah odvolania odporcu je takmer zhodný s jeho vyjadreniami pred prvostupňovým súdom, preto je samotné odôvodnenie rozhodnutia vo vzťahu k námietkam odporcu úplné, teda aj pokiaľ ide aj o samotné odvolanie.

Prioritne sa odvolací súd zameril na to, či postupom okresného súdu nedošlo k odňatiu možnosti odporcu konať pred súdom, ak okresný súd napriek jeho neprítomnosti na pojednávaní vo veci meritórne rozhodol.

Podľa § 101 ods. 1, 2 účastníci sú povinní prispieť k tomu, aby sa dosiahol účel konania najmä tým, že pravdivo a úplne opíšu všetky potrebné skutočnosti, označia dôkazné prostriedky a že dbajú na pokyny súdu. Súd pokračuje v konaní, aj keď sú účastníci nečinní. Ak sa riadne predvolaný účastník nedostaví na pojednávanie ani nepožiadal z dôležitého dôvodu o odročenie, môže súd vec prejednať v neprítomnosti takého účastníka; prihliadne pritom na obsah spisu a dosiaľ vykonané dôkazy.

V prípade pojednávania bez prítomnosti účastníka za podmienok predpokladaných zákonom, nemôže dôjsť k odňatiu práva účastníka konať pred súdom (uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Cdo/116/93). Ustanovenie § 101 ods. 2 O. s. p. totiž umožňuje súdu konať v dôvodných prípadoch v neprítomnosti účastníkov konania. Ak okresný súd vec prejednal a rozhodol v neprítomnosti účastníkov, resp. v neprítomnosti odporcu, postupoval v súlade s § 101 ods. 2 O. s. p.

Odvolací súd totiž nezistil, že by okresný súd svojim postupom znemožnil účastníkovi konania realizáciu tých procesných práv, ktoré mu poskytuje Občiansky súdny poriadok. Takým procesným právom účastníka občiansko-súdneho konania je aj právo majúce pôvod v samotnej Ústave SR (čl. 48 ods. 2),

aby vec bola prejednaná v jeho prítomnosti. To ale neznamená, že by súd vôbec nemohol rozhodnúť v neprítomnosti účastníka. Súd je ale vždy povinný takúto možnosť účastníkovi poskytnúť. Dôležitý dôvod, pre ktorý sa účastník nemôže zúčastniť pojednávania a žiada z tohto dôvodu o jeho odročenie, musí byť závažný z hľadísk objektívnych a subjektívnych. Súd pri žiadosti o odročenie pojednávania zisťuje, či účastníkom tvrdený dôvod, pre ktorý sa nemôže zúčastniť pojednávania je dôležitý, neumožňujúci mu zúčastniť sa pojednávania a či mohla byť prekážka predvídaná, prípadne odvrátená. V prejednanom prípade však odporca doručil ospravedlnenie z neúčasti na pojednávani na Okresný súd v Žiari nad Hronom dňa 10. 09. 2014, teda v deň pojednávania elektronickými prostriedkami o 12:36 hod (č. I. 37 spisu), teda po termíne pojednávania, ktoré bolo vytyčené na 10. 09. 2014 o 10:30 hod. Vzhľadom na skutočnosť, že súd pri rozhodovaní vo veci samej na pojednávani dňa 10. 09. 2014 o 10:30 hod nemal k dispozícii vyššie uvedené ospravedlnenie z neúčasti na pojednávani zo strany odporcu, je len logické, že naň nemohol prihliadať a rozhodol v neprítomnosti odporcu.

Odvolačný súd k uvedenému navyš dodáva, že procesný postup okresného súdu, ktorý prejednal vec na nariadenom pojednávani dňa 10. 09. 2014 bez účasti odporcu, považoval odporca za rozporný s vyššie uvedeným § 101 ods. 2 O. s. p., majúci za následok odňatie možnosti konať pred súdom. O túto vadu však v konaní v žiadnom prípade nejde, nakoľko z vyššie uvedeného vyplýva, že návrh na odročenie pojednávania na Okresný súd Žiar nad Hronom podal len z dôvodu, že nebolo rozhodnuté o jeho námietke miestnej nepríslušnosti Okresného súdu Žiar nad Hronom, ktorú skutočnosť nie je možné považovať za dôležitý vážny dôvod pre odročenie pojednávania, ak okresný súd mal za to, že je vo veci na konanie miestne príslušným a vo veci konal. O týchto skutočnostiach by sa odporca dozvedel a oboznámil sa s nimi, resp. by na uvedené skutočnosti mohol reagovať v prípade, ak by sa na pojednávani, na ktoré bol riadne a včas predvolaný dostavil. Žiadny iný dôležitý dôvod, pre ktorý by sa nemohol na pojednávani dostaviť, odporca v žiadosti o odročenie pojednávania neuviedol. Odvolačný súd teda dospel k záveru, že postup okresného súdu, ktorý prejednal a rozhodol vec v neprítomnosti odporcu bol v súlade s § 101 ods. 2 O. s. p., a nie je možné ho hodnotiť ako nesprávny, t. j. taký, ktorým by sa odporcovi odňala možnosť konať pred súdom v zmysle § 221 ods. 1 písm. f) O. s. p.

Následne odporca v odvolaní namietal, že došlo postupom súdu i k porušeniu ústavného práva podľa čl. 48 ods. 1 Ústavy SR, podľa ktorého má účastník konania právo, aby vo veci rozhodoval zákonný sudca, čo však bolo postupom súdu porušené, pretože o návrhu rozhodoval síce vecne ale nie miestne príslušný súd, a to napriek tomu, že odporca na to vo vyjadrení pred rozhodnutím vo veci samej poukazoval.

Podľa § 105 ods. 1, 2 O. s. p. súd skúma miestnu príslušnosť iba podľa § 88. Ak však navrhovateľ vystupuje v rôznych veciach opätovne ako navrhovateľ alebo ak miestnu príslušnosť namietá odporca, súd skúma miestnu príslušnosť aj podľa § 84 až 87. Súd skúma miestnu príslušnosť prv, než začne konať o veci samej. Neskôr ju skúma len na námietku účastníka, ak ju uplatní najneskôr pri prvom úkone, ktorý účastníkovi patrí. Ak súd podľa odseku 1 zistí, že nie je miestne príslušný, neodkladne postúpi vec príslušnému súdu bez rozhodnutia alebo ju za podmienok uvedených v § 11 ods. 3 predloží Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky; o tomto postúpení súd upovedomí účastníkov.

Miestna príslušnosť určuje, ktorý vecne príslušný súd toho istého druhu má povinnosť vo veci konať a rozhodnúť. Z obsahu spisu je nesporné, že odporca vzniesol námietku miestnej nepríslušnosti okresného súdu. Z ustanovení Občianskeho súdneho poriadku však okresnému súdu nevyplýva povinnosť v prípade, ak má za to, že je miestne príslušným o tejto námietke rozhodnúť osobitným rozhodnutím. Uvedené vyplýva z výkladu ust. § 105 ods. 2 O. s. p. a contrario, nakoľko len v prípade, ak súd zistí, že nie je miestne príslušným, neodkladne postúpi vec príslušnému súdu bez rozhodnutia, alebo ju za podmienok uvedených v § 11 ods. 3 predloží Najvyššiemu súdu SR. Ak teda zistí, že je miestne príslušným, vyššie uvedená povinnosť mu z ustanovení Občianskeho súdneho poriadku nevyplýva, navyš ak ani v prípade zistenia miestnej nepríslušnosti o tom nerozhoduje osobitným rozhodnutím. Okresný súd tým, že konal vo veci, mal za to, že je súdom miestne príslušným, v dôsledku čoho vo veci konal, účastníkov konania riadne predvolal na pojednávani, ktoré im bolo včas a riadne doručené. Odvolačný súd uznáva, že otázka miestnej príslušnosti nie je iba otázkou, ktorý súd vec prejedná, ale je aj otázkou zákonného sudcu, pričom právo na zákonného sudcu je integrálnou súčasťou práva na súdnu ochranu a základným právom chráneným nielen Ústavou SR ale aj čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv. Z uvedeného však vyplýva len to, že ak vec, napriek včas a dôvodne vznesenej námietke nepríslušnosti súdu, prejedná a rozhodne inak miestne nepríslušný súd, išlo by o rozhodnutie vydané nezákonným sudcom s dôsledkami vyplývajúcimi z ust. § 221 ods. 1 písm. g) O. s. p.. Odvolačný súd preto

v tejto súvislosti konštatuje, že o návrhu navrhovateľky rozhodol vecne a miestne príslušný Okresný súd Žiar nad Hronom, a to z nasledovných dôvodov:

Z obsahu spisu vyplýva, že návrh vo veci samej bol podaný na Okresnom súde Žiar nad Hronom na základe návrhu navrhovateľky, ktorá sa domáha vydania bezdôvodného obohatenia vzniknutého na strane odporcu. Účastníci konania uzavreli dňa 16. 05. 2011 zmluvu o úvere. Napriek tomu, že ide o zmluvu o absolútnom obchode v zmysle ust. § 261 ods. 3 písm. d) Obchodného zákonníka, uvedená zmluva je zmluvou spotrebiteľskou a v tomto rozsahu sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s právnym záverom okresného súdu. Tento právny záver vyplýva najmä z toho, že odporca ako dodávateľ vystupoval pri jej uzavretí jednoznačne v rámci predmetu svojej obchodnej a podnikateľskej činnosti a navrhovateľka vystupovala ako spotrebiteľka, keď táto pri uzatváraní zmluvy v rámci predmetu svojej obchodnej ani inej podnikateľskej činnosti nekonala. V zmysle § 52 Občianskeho zákonníka ods. 1 platného v čase uzavretia tejto úverovej zmluvy sa za spotrebiteľskú zmluvu považovala každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatváral dodávateľ so spotrebiteľom. Uvedené ustanovenie výslovne konštatuje, koho považuje za dodávateľa a koho za spotrebiteľa, keď v tomto prípade účastníci konania túto charakteristiku spĺňajú. Pre posúdenie, či zmluva o úvere je zmluvou ktorá má spotrebiteľský charakter, nie je podstatné, či táto bola uzavretá aj v zmysle ust. zákona o spotrebiteľských úveroch, ak spĺňa charakteristiku zmluvy spotrebiteľskej v zmysle ustanovení Občianskeho zákonníka. Odvolací súd nemohol prihliadať na námietku odporcu, ak tvrdí, že navrhovateľka pri uzavretí zmluvy nevystupovala ako spotrebiteľka, v dôsledku čoho je na konanie miestne príslušným Okresný súd Bratislava I., a to s poukazom na ust. § 84 a § 85 ods. 2 O. s. p., pričom odporca na túto skutočnosť poukázal pri prvom úkone, ktorý mu patril.

Okresný súd sa však s uvedenou námietkou v odôvodnení svojho rozhodnutia vysporiadal, keď v ods. 3 odôvodnenia konštatoval, že pred rozhodnutím vo veci samej skúmal miestnu príslušnosť práve vzhľadom na odporcom vznesenú námietku miestnej príslušnosti súdu. Okresný súd v odôvodnení uviedol, že ide o spor zo spotrebiteľskej zmluvy, navrhovateľka má bydlisko v obvode Okresného súdu v Žiari nad Hronom, a preto v zmysle § 87 písm. f) je príslušný na konanie Okresný súd Žiar nad Hronom, v dôsledku čoho nebol dôvod postúpiť vec inému súdu v zmysle § 105 ods. 2 O. s. p.. S uvedeným právnym záverom sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje. Ak odporca tvrdil, že zmluva o úvere nebola zmluvou spotrebiteľskou, nakoľko navrhovateľka nemala postavenie spotrebiteľky, ak je bol úver poskytnutý na výkon zamestnania, odvolací súd poznamenáva, že preukázaním, že nejde o zmluvu spotrebiteľského charakteru, nie je len všeobecný údaj o uzavretí zmluvy na výkon povolania, či zamestnania, ktorý neposkytuje odpoveď na otázku, aké je povolanie odberateľa, a aký konkrétny súvis s takýmto povolaním či predmetom činnosti odberateľa vôbec uzavretie príslušnej zmluvy má. Argumentácia odporcu v tomto rozsahu je preto nedôvodná, ak naviac v prípade pochybností o tom, či ide alebo nejde o spotrebiteľskú zmluvu, má dôkazné bremeno dodávateľ. Existujúce pochybnosti treba odstrániť spôsobom známym pre dôkazné konanie, spôsobom nevzbudzujúcim odôvodnené pochybnosti. Nemožno opomenúť, že navrhovateľka v čase uzavretia zmluvy ako aj v súčasnosti stále pôsobí ako učiteľka, teda štátny zamestnanec. „Zaškrtnutie“ možnosti spôsobu použitia úveru sama osebe neumožňuje vyvodiť záver, že nejde o zmluvu spotrebiteľskú. Naviac, v zmluve je navrhovateľka označená menom, priezviskom, rodným číslom a bydliskom, číslom občianskeho preukazu, a teda z uvedených údajov nevyplýva, že by navrhovateľka ako fyzická osoba pri uzatváraní predmetnej zmluvy konala v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti, ak žiadnu obchodnú či podnikateľskú činnosť v tom čase nevykonávala. V tejto súvislosti naviac odvolací súd poukazuje aj na judikatúru ESD, napríklad rozhodnutie Johann Gruber proti Bay VaAG, vec C-464/01, rozsudok Súdneho dvora zo dňa 20. 01. 2005. Uvedené právne právne závery sa vzťahujú i na zmluvu uzavretú, resp. „zaškrtnutú“ za účelom výkonu zamestnania.

Vzhľadom na vyššie uvedené odvolací súd dospel k záveru, že v danej veci ide o spor zo spotrebiteľskej zmluvy, odporca pri uzatváraní zmluvy o úvere konal v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti, preto je potrebné ho v zmysle § 52 ods. 3 Občianskeho zákonníka účinného v čase uzavretia zmluvy, považovať za dodávateľa. Navrhovateľka ako fyzická osoba pri uzatváraní predmetnej zmluvy nekonala v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti, preto je potrebné považovať ju v zmysle § 52 ods. 4 Občianskeho zákonníka účinného v čase uzavretia zmluvy za spotrebiteľku a predmetnú zmluvu o úvere posúdiť ako spotrebiteľskú zmluvu v zmysle § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka účinného v čase uzavretia zmluvy.

Z uvedeného vyplýva, že navrhovateľka ako spotrebiteľ má právo výberu medzi všeobecným súdom odporcu (§ 85 O. s. p.) a súdom uvedeným v ust. § 87 písm. f) O. s. p. (vid' aj uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Cdo/146/2011). Keďže odporca má všeobecný súd, miestna príslušnosť sa v danom prípade riadi ustanoveniami Občianskeho súdneho poriadku o miestnej príslušnosti danej na výber konkrétne § 87 písm. f) O. s. p., podľa ktorého popri všeobecnom súde odporcu je na konanie príslušný aj súd v obvode ktorého má bydlisko spotrebiteľ, ak ide o spor zo spotrebiteľskej zmluvy. Miestna príslušnosť v danej veci teda vyplýva z možnosti účastníka zvoliť si spomedzi dvoch miestne príslušných súdov. Navrhovateľka ako spotrebiteľka mala právo výberu medzi všeobecným súdom odporcu a súdom uvedeným v ust. § 87 písm. f) O. s. p., ktoré právo aj využila. Vzhľadom na uvedené má odvolací súd za to, že súd prvého stupňa správne posúdil svoju miestnu príslušnosť a vo veci konal. Postupom okresného súdu teda nedošlo ani k porušeniu práva odporcu na zákonného sudcu v zmysle čl. 48 ods. 1 Ústavy SR.

Keďže odvolací súd má za to, že odporcovi nebolo žiadnym spôsobom odňaté právo konať pred súdom a súčasne vo veci rozhodol zákonný sudca, prejednal následne rozhodnutie okresného súdu vo veci samej.

Hmotnoprávnym dôvodom pre vyhovie návrhu navrhovateľky a jej uplatneného nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia bol právny záver okresného súdu, podľa ktorého zmluva o úvere neobsahuje náležitosti podľa § 9 ods. 2 až k), r) a y) Zákona o spotrebiteľských úveroch. V dôsledku toho vecne správne považoval okresný súd zmluvu za bezúročnú a bez poplatkov. Okresný súd dostatočným spôsobom odôvodnil svoje rozhodnutie tým, že spotrebiteľská zmluva vyššie uvedené údaje neobsahovala. V tomto rozsahu odporca rozhodnutie prvostupňového súdu nespochybnil a náležitosti, ktoré zmluva neobsahovala, nespochybnil. Okresný súd navyše konštatoval, že zmluva uzavretá medzi účastníkmi konania bola vopred pripravená na formulári bez možnosti navrhovateľky ako spotrebiteľky zasiahnuť do znenia jej obsahu, t. j. do vzájomných práv a povinností účastníkov zmluvy. Súd bol preto ex offo povinný podrobiť daný zmluvný vzťah prieskumu a zisťovať, či zmluva obsahuje náležitosti vyžadované zákonom.

Okresný súd správne vyhodnotil, že v prípade, ak navrhovateľke bol poskytnutý úver vo výške 2 000,- €, a táto vrátila odporcovi sumu 3 732,- €, zaplatila o 1 732,- € viac, v dôsledku čoho odporca prijal uvedené finančné plnenie od odporkyne v zmysle § 451 ods. 2 Občianskeho zákonníka bez právneho dôvodu a následne aplikujúc ust. § 456 Občianskeho zákonníka správne rozhodol, aby sa predmet bezdôvodného obohatenia, teda suma 1 732,- € s príslušenstvom vydala tomu, na úkor koho bola získaná, teda navrhovateľke.

Závazkovo právny vzťah z bezdôvodného obohatenia vznikol za splnenia všetkých zákonom vyžadovaných predpokladov, ktorými sú jednak

- a) získanie bezdôvodného obohatenia na strane odporcu (ak navrhovateľka zaplatila viac, než jej bol úver ako bezúročný poskytnutý),
- b) protiprávnosť získania uvedeného bezdôvodného obohatenia, ak okresný ale aj odvolací súd konštatuje, že zmluva o úvere neobsahovala zákonom predpokladané náležitosti, v dôsledku čoho ju tak okresný ako aj odvolací súd považoval za bezúročnú a bez poplatkov,
- c) existencie príčinnej súvislosti medzi protiprávnym získaním tohto plnenia odporcom a majetkovou ujmom na strane navrhovateľky ako spotrebiteľky, ktorá plnila bez právneho dôvodu.

Rozhodnutie prvostupňového súdu aj pokiaľ ide o posúdenie zmluvy o úvere, ale aj právny záver, že nárok navrhovateľky na vydanie finančných prostriedkov titulom vydania bezdôvodného obohatenia je dôvodný, je vecne správny, preto odvolací súd napadnuté rozhodnutie v jeho prvom výroku potvrdil v celom rozsahu a na bližšie dôvody napadnutého rozhodnutia odkazuje. V tejto súvislosti odvolací súd poznamenáva, že námietku odporcu, týkajúcu sa toho, že odôvodnenie predmetného rozhodnutia nespĺňa zákonné požiadavky v zmysle § 157 ods. 2 O. s. p., považuje za námietku všeobecného charakteru, bez toho, aby sám odvolateľ konkrétne uviedol, v čom považuje rozhodnutie prvostupňového súdu za neodôvodnené a nepreskúmateľné. V odvolaní odporca poukázal len na ust. § 157 ods. 2 O. s. p., resp. judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva, no neuviedol konkrétne, na základe čoho nemal možnosť náležite skutkovo aj právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu, ak tento stručne, jasne a výstižne vysvetlil, ktoré skutočnosti považuje za preukázané, ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a najmä to, akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil a ako vec právne posúdil. Naopak, v tomto

rozsahu je nepreskúmateľné samotné odvolanie odporcu, ak neuviedol konkrétne okolnosti, na základe čoho považuje rozhodnutie prvostupňového súdu za nedostatočne odôvodnené.

Odvolaním napadla rozsudok aj navrhovateľka, a to výrok okresného súdu o náhrade trov konania (výrok v poradí druhý), ktorá namietala nesprávny právny záver ohľadne rozsahu trov konania, ktoré jej boli priznané.

Podľa § 220 odvolací súd rozhodnutie súdu prvého stupňa zmení, ak nie sú splnené podmienky na jeho potvrdenie (§ 219), ani na jeho zrušenie (§ 221 ods. 1).

Podľa § 142 ods. 1 O. s. p. účastníkovi, ktorý mal vo veci plný úspech, súd prizná náhradu trov potrebných na účelné uplatňovanie alebo bránenie práva proti účastníkovi, ktorý vo veci úspech nemal.

V prejednávanej veci je nesporné, že navrhovateľka bola v konaní úspešná, zo strany odporcu nedošlo k mimosúdne zaplateniu odôvodneného nároku navrhovateľky, a to ani počas prvostupňového konania, preto okresný súd dôvodne postupoval podľa § 142 ods. 1 O. s. p.. Odvolací súd sa však nestotožňuje s právnym záverom okresného súdu, ktorý na daný právny vzťah a okolnosti prípadu aplikoval ust. § 150 ods. 1 O. s. p. a pristúpil k zníženiu trov konania priznaných navrhovateľke, a to z dôvodu, že advokát zastupujúci navrhovateľku podáva na okresný súd hromadné a opakujúce žaloby, kde mení len označenie navrhovateľov a žalovanú sumu, pričom text návrhu ako aj text vyjadrenia k stanovisku odporcu v žalobe zostáva stále rovnaký, a teda vyvodil, že ide skôr o administratívnu prácu než o odborne právne náročný proces.

Aplikácia ust. § 150 ods. 1 O. s. p. pri rozhodovaní o náhrade trov konania totiž prichádza do úvahy výlučne v prípadoch, keď sú naplnené všetky predpoklady na priznanie náhrady trov konania, teda aj ich účelnosť, avšak súd dospeje k záveru, že sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa, pre ktoré náhradu trov konania s celkom alebo v časti neprizná. Musí však ísť o celkom výnimočný prípad, ktorý musí byť v rozhodnutí i náležite odôvodnený, a táto výnimočnosť musí spočívať tak v konkrétnych okolnostiach danej veci ako aj v okolnostiach na strane účastníkov konania. Pri posudzovaní okolností hodných osobitného zreteľa treba prihliadať na osobné majetkové, zárobkové a iné pomery všetkých účastníkov konania, a tiež na okolnosti, ktoré viedli účastníkov k uplatneniu práva na súde a ich postoj v konaní. Aplikácia ust. § 150 ods. 1 O. s. p. však nie je možná len z dôvodu, že právny zástupca navrhovateľa, teda účastníka konania podáva hromadné a opakujúce sa žaloby, a teda že ide skôr o administratívnu prácu, ak z obsahu spisu jednoznačne vyplýva, že navrhovateľka bola v celom rozsahu úspešná, vzniklo jej právo na právne zastúpenie advokátom, trovy právneho zastúpenia boli advokátom - právnym zástupcom navrhovateľky vyčíslené, boli vynaložené účelne, vyčíslené v súlade s Vyhláškou Ministerstva spravodlivosti SR č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátom za poskytovanie právnych služieb (ďalej v texte len „Vyhláška“). Navyiac navrhovateľka pred začatím konania vyzvala odporcu na mimosúdne vyriešenie veci, a samotný väčší počet podobných konaní, a teda aj s tým súvisiacich návrhov na začatie konania je zapríčinený najmä konaním odporcu, ktorý v úverových zmluvách dlhodobo neuvádza obligatórne náležitosti a vyžaduje od spotrebiteľov odplatu, ktorej výška je v jednoznačnom rozpore so zákonom, prípade i dobrými mravmi, ktoré skutočnosti sú odvolaciemu súdu zrejmé z jeho rozhodovacej činnosti. Každá jednotlivá zmluva, na základe ktorej je podaný návrh vo veci samej, musí byť podrobená osobitnému a dôkladnému posúdeniu, na základe čoho sa následne navrhovateľka domáhala svojho nároku. K väčšiemu počtu sporov spotrebiteľského charakteru tak dochádza práve konaním odporcu, ako aj tým, že odporca mal možnosť predísť sporu a zabrániť vzniku nároku na náhradu trov konania, ak v danom prípade nejde ani o drobný spor podľa ust. § 200ea O. s. p., a teda nepripadá do úvahy ani zníženie náhrady trov konania z dôvodu podľa § 150 ods. 2 O. s. p.. Odvolací súd preto zmenil rozhodnutie okresného súdu vo výroku o náhrade trov prvostupňového konania tak, že navrhovateľke priznal plnú náhradu trov konania, ktoré pozostávajú z trov právneho zastúpenia vo výške 357,48 €, ktoré pozostávajú z nasledovných úkonov:

1. úkon - príprava a prevzatie zastúpenia zo dňa 15. 03. 2014 (81,33 € + režijný paušál vo výške 8,04 € (§ 16 ods. 3 Vyhlášky)),
2. úkon - návrh na začatie konania zo dňa 08. 05. 2014 (vo výške 81,33 € + režijný paušál vo výške 8,04 € (§ 16 ods. 3 Vyhlášky)),
3. úkon - vyjadrenie k vyjadreniu odporcu zo dňa 26. 06. 2014 (§ 81,33 € + režijný paušál vo výške 8,04 € v zmysle § 16 ods. 3 Vyhlášky),

4. úkon - účasť na pojednávaní dňa 10. 09. 2014 (vo výške 81,33 € + režijný paušál vo výške 8,04 € v zmysle § 16 ods. 3 Vyhlášky).

Cestovné ani náhradu za stratu času si navrhovateľka neuplatnila z dôvodu ich uplatnenia v inom konaní vedenom pred Okresným súdom v Žiari nad Hronom v uvedený deň. Odporca je povinný nahradiť navrhovateľke vyššie uvedené trovy prvostupňového konania na účet jej právneho zástupcu v zmysle § 149 ods. 1 O. s. p.

O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd v zmysle ust. § 224 ods. 1 v spojení s § 142 ods. 1 O. s. p.. Odporca v odvolacom konaní nebol úspešný. Navrhovateľka pokiaľ išlo o jej odvolanie týkajúce sa náhrady trov konania, v konaní úspešná bola. Z uvedených dôvodov preto odvolací súd priznal navrhovateľke náhradu trov odvolacieho konania ako účastníčke úspešnej v celom rozsahu, nakoľko vyššie uvedené trovy odvolacieho konania považoval za účelné, a to v rozsahu jedného úkonu za podanie odvolania vo výške 81,33 € + 8,04 € režijný paušál v zmysle § 16 ods. 3 Vyhlášky, preto trovy odvolacieho konania celkom predstavovali sumu 89,37 €, ktoré je povinný odporca nahradiť navrhovateľke na účet jej právneho zástupcu v zmysle § 149 ods. 1 O. s. p. Odvolací súd však nepriznal navrhovateľke náhradu trov odvolacieho

konania za úkon - vyjadrenie právneho zástupcu k odvolaniu odporcu, ak predmetné vyjadrenie zo dňa 08. 07. 2015 bolo vyhotovené už po rozhodnutí vo veci samej, a teda nemalo žiadny vzťah ku konaniu, nemalo žiadny priamy vplyv na rozhodnutie odvolacieho súdu a odvolací súd na predmetné vyjadrenie, tak ako to je uvedené vyššie ani neprihliadal. V tomto rozsahu preto neboli trovy odvolacieho konania pozostávajúce z trov právneho zastúpenia za úkon - vyjadrenie k odvolaniu zo dňa 08. 07. 2015 v priamej príčinnej súvislosti s postavením navrhovateľky, ktorým by boli bránené jej práva v odvolacom konaní, preto ich nepovažoval odvolací súd za účelné a nedošlo v tomto rozsahu k ich priznaniu.

Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.